

Sakspapirer

LOs regionkonferanse i Trøndelag
7. – 8. mars 2024
Radisson Blu Royal Garden Hotel

Innhold

Forretningsorden	3
Saksliste	4
Program	5
Deltakere	6
Konstituering	16
Innkomne saker	17
Notater	40

Forretningsorden

1. Gjennomføring av regionkonferansen

Regionkonferansen ledes av møteledere og sekretærer valgt av regionrådet.

2. Taletid

Ingen har rett til å få ordet mer enn to ganger i samme sak. Taletid er satt til tre minutter første gang og to minutter andre gang. Til forretningsorden gis ordet bare én gang og høyst et minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.

3. Behandling av forslag på regionkonferansen

3.1 Den som vil fremme dagsaktuelle forslag og/eller endringsforslag, sender dette på e-post til trondelag@lo.no og leverer til dirigentbordet undertegnet navn og forbund/lokalorganisasjon.

3.2 Ingen nye forslag kan tas opp etter at strek er satt. Forslag som ikke har tilknytning til den godkjente dagsorden, kan ikke behandles.

4. Stemmegivning

Alle saker avgjøres med alminnelig flertall. Skriftlig avstemming holdes når ¼ av de stemmeberettigede krever det. Ved personvalg skriftlig avstemming når en person krever det.

5. Offentlig

Regionkonferansen er offentlig om ikke annet er vedtatt.

6. Permisjon

Søknad om permisjon sendes på e-post til trondelag@lo.no og leveres til dirigentbordet.

7. Protokoll

7.1 I protokollen innføres forslagene og hvem som hadde ordet, samt fattede beslutninger.

7.2 Møteledere, sekretærer og regionleder godkjenner protokollen fra regionkonferansen.

Stemmerett:

Representanter til LOs regionkonferanse har stemmerett jfr. Retningslinjer for regionkonferanser.

LO skal være en troverdig samfunnsaktør og leve opp til egne prinsipper. Dette forplikter at alle respekterer, anerkjenner og lever opp til våre grunnleggende verdier: frihet, solidaritet og likeverd. LO og LOs forbund har egne etiske retningslinjer.

Dersom noen opplever kritikkverdige forhold under LOs regionkonferanse kan følgende personer kontaktes:

Kristian Tangen, regionleder; kristian.tangen@lo.no, tlf. 911 39 707

Kristine Svendsen, regionnestleder; kristine.svendsen@lo.no, tlf. 959 07 381

Saksliste

- 01/24 Åpning av regionkonferansen
- 02/24 Godkjenning av innkalling, saksliste og forretningsorden
- 03/24 Konstituering
- 04/24 Den faglige og politiske situasjonen ved LOs leder Peggy Hessen Følsvik
- 05/24 Regionalt arbeidsmarked i et samfunn i rask endring
- 06/24 Kompetansestrategi for Trøndelag –
hvordan lykkes med etter- og videreutdanning i arbeidslivet?
- 07/24 EVU-tilbud i Trøndelag
- 08/24 Omstilling og kompetanse i arbeidslivet
- 09/24 Kvinnedagen
- 10/24 Fagbevegelsen i en urolig verden
- 11/24 Innkomne saker
- 12/24 Avslutning

Program

LOs regionkonferanse i Trøndelag

7.-8. mars 2024

TORS DAG 7. MARS

- 09.00 **Registrering**
Enkel servering
- 10.00 **Åpning av LOs regionkonferanse**
Konstituering
- 10.15 **Den faglige og politiske situasjonen**
LO-leder Peggy Hessen Følsvik innleder.
- 10.45 **Pause**
Debatt til innledning og innkommende forslag
- 12.30 **Lunsj**
- 13.30 **Regionalt arbeidsmarked i et samfunn i rask endring**
Trøndelag står overfor store endringer i samfunns- og arbeidsliv. I årene fremover vil teknologiutvikling, klimautfordringer, internasjonalisering, endring i næringsstruktur, innvandring og aldring av befolkningen påvirke kompetansebehovene på alle områder i arbeidslivet.
Torbjørn Aas, direktør i Nav Trøndelag innleder om de viktigste samfunnstrendene for arbeidslivet, og hvordan dette påvirker regionalt arbeidsmarked.
- 14.00 **Kompetansestrategi for Trøndelag – hvordan lykkes med etter- og videreutdanning i arbeidslivet?**
Raske endringene i teknologi og arbeidsliv tilsier økt behov for livslang læring. Kompetansestrategien i Trøndelag har som mål at enkeltmennesker og virksomheter har en kompetanse som gir et konkurransedyktig næringsliv, en effektiv og god offentlig sektor og at færrest mulig står utenfor arbeidslivet.
Vegard Iversen, direktør for utdanning i Trøndelag fylkeskommune, innleder om regionens kompetansestrategi og hvordan vi i felleskap skal lykkes.
- 14.30 **Korte innlegg om EVU-tilbud i Trøndelag:**
- Karrieresenteret Trøndelag
  - Trøndelag høyere yrkesfaglige utdanning
  - NTNU – inkl. yrkesfaglærerutdanningen
  - Fosen studiesenter
- 15.00 **Pause**
- 15.30 **Debatt om arbeidsliv og kompetanse**

- 16.30 **Historier fra arbeidslivet om omstilling og kompetanse**
Når arbeidsoppgavene forsvant i Posten Norge.
Innlegg fra Håvard Sivertsen, Fagforbundet.
Omstilling krever kompetanseheving.
Innlegg fra Kerstin Leistad og Pål Haugaard, Nidar-Orkla.
- 19.30 **Festmiddag**
Konsert med Tove Bøygard

FREDAG 8. MARS

- 09.00 **Kvinnedagen**
Kjønnforskjeller i lønn.
Innlegg ved Elisabeth Sundset 1. nestleder HK Norge
Utfordringer og muligheter for kvinner i utradisjonelle fagområdet.
Innlegg ved Hege Espe, Fellesforbundet
Ung kvinne møter arbeidslivet.
Innlegg ved Astrid Hoem, leder AUF
Sofaprat ledet av Kristine Svendsen, regionnesteleder i LO
8. mars-appeller
- 10.30 **Pause med utsjekk av rom**
- 11.00 **Fagbevegelsen i en urolig verden**
Fred, demokrati, rettferdig fordeling og sterke organisasjoner med bred folkelig deltakelse er mål for LOs internasjonale arbeid. Hvordan er situasjonen for våre fagforenings-venner i en global verden med krig og undertrykkelse?
Liv Tørres, leder i LOs internasjonale avdeling innleder.
Debatt
- 12.30 **Behandling av redaksjonskomiteens innstilling**
Avslutning
- 13.00 **Lunsj**
- Vel hjem!

 LO Trøndelag

Deltakere

Forbundene	Deltar	Overnatting	Merknad
Fagforbundet (11): 1 Ketil Sivertsen 2 Tina Stenløv 3 Ole Roger Berg 4 Marie Jonsson 5 Cathrine Hansen 6 Hege Rovik 7 Line Johnsen 8 Ann-Helen Kvingedal 9 Bjørg Storheil 10 Kjell Otto Haugan 11 Jean Rose Reyes Alquizar	7. – 8. mars 7. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars nei nei 7. mars 6. – 7. mars nei nei 7. mars 6. – 7. mars 7. mars 7. mars	 x x x
Fellesforbundet (8): 1 Roger Undheim Hoff 2 Erling Weydahl 3 Per Erik Moen 4 Ørjan Antonsen 5 Sunniva Eidnes 6 Torbjørn Graneggen 7 Synøve Bergan 8	7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars 7. mars nei nei nei nei	 dbl.
Fellesorganisasjonen (3): 1 Elin Nilsen Oksvold 2 Sylvi Dybvik 3	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	
Handel og Kontor (5): 1 Sølvi Irene Bjørnerås 2 Hanne Hagen 3 Arnstein Kolstad 4 Ida Charlotte Engstrøm 5 Frank Noem – forfall Åge Forbord - forfall	7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars nei 7. mars 7. mars	 x
Norsk Arbeidsmandsforbund (4): 1 Sunniva Iselin Wågan Sørli 2 Kristin Almhjell Jensen	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	

EL og IT Forbundet (4): 1 Arne Stene 2 Ole Robert Lerfald 3 Annar Gravråk 4 Tonje Fagerbekk Haranes Lasse Even - forfall	7. - 8. mars 7. - 8. mars 7. - 8. mars 7. - 8. mars	7. mars 7. mars nei 7. mars	
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (3): 1 Kjell Aune 2 Synnøve Bødker 3 Lillian Petersen	7. - 8. mars 7. - 8. mars 7. - 8. mars	7. mars 7. mars 7. mars	
Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund (1): 1			
Norsk Jernbaneforbund (1): 1			
Forbundet for Ledelse og Teknikk (2): 1 Egil Tanemsmo 2	7. - 8. mars	7. mars	
Arbeidernes Presseforbund (1): 1			
Norges Offisersforbund (1): 1			
Industri Energi (1): 1 Håvard Stamnestrø	7. - 8. mars	7. mars	
Norsk Sjømannsforbund (1): 1 Trond-Helge Henriksen	7. - 8. mars	6. - 7. mars	x
Skolenes Landsforbund (1): 1 Astrid Kjelsnes Kari Anita Brecke - forfall	7. - 8. mars	7. mars	
Norsk Tjenestemannslag (4): 1 Birgit Rennemo 2 Marius Johnsen 3 Synnøve Bakken 4 Aleksander Høiland	7. - 8. mars 7. - 8. mars 7. - 8. mars 7. - 8. mars	7. mars nei nei 7. mars	
Norsk Lokomotivmannsforbund (1): 1			

Creo (1): 1			
Norske Idrettsutøveres Sentralorganisasjon (1): 1			
Norsk Flygerforbund (1): 1			
Kabinansattes Forbund (1): 1			
Norske Dramatikeres Forbund (1): 1			
Norsk Manuellterapeutforening (1): 1			
Norsk Sjøoffisersforbund (1): 1			
Forfatterforbundet (1): 1			

Forbundenes representanter i regionrådet	Deltar	Overnatting	Merknad
Fagforbundet 1 Tarjei Leistad	7. – 8. mars	nei	
Fellesforbundet 1 Kjell-Arve Aspaas	7. – 8. mars	nei	
Fellesorganisasjonen 1 Nils Karlsholm	7. – 8. mars	nei	x
Handel og Kontor 1 Siw Mæhre	7. – 8. mars	7. mars	
Norsk Arbeidsmandsforbund 1 Gunn Kaaløy Spilling	7. – 8. mars	7. mars	x
EL og IT Forbundet 1 Kim Olav Johansen	7. – 8. mars	7. mars	

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund 1 Ronny Aunan	7. – 8. mars	7. mars	
Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund 1 Andreas Nordbotten - forfall Trude J. Kvæven - forfall			
Norsk Jernbaneforbund 1			
Forbundet for Ledelse og Teknikk 1 Lena Bae	7. – 8. mars	7. mars	
Arbeidernes Presseforbund 1			
Norges Offisersforbund 1			
Industri Energi 1 Jan Haugen	7. – 8. mars	7. mars	
Norsk Sjømannsforbund 1 Børge Antonsen	7. – 8. mars	7. mars	
Skolens Landsforbund 1 Kurt-Ole Eide Aud Hilde Aasen - forfall	7. mars	7. mars	
Norsk Tjenestemannslag 1 Stig Garberg-Johnsen	7. – 8. mars	nei	
Norsk Lokomotivmannsforbund 1			
Creo 1			
Norske Idrettsutøveres Sentralorganisasjon 1			
Norsk Flygerforbund 1			
Kabinansattes Forbund 1			

Norske Dramatikeres Forbund 1			
Norsk Manuellterapeutforening 1			
Norsk Sjøoffisersforbund 1			
Forfatterforbundet 1			
LO Stat (observatør) 1 Lars Buenget Børset - forfall			

Lokalorganisasjoner	Deltar	Overnatting	Merknad
LO i Stjørdal og Meråker (2): 1 Tone T. Skotvoll 2 Torfinn Krogstad	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	
LO i Levanger (2): 1 Ørjan Manum Høvik 2 Marika Mantynen	7. – 8. mars 7. - 8. mars	7. mars 7. mars	x
LO i Verdal (2): 1 Marita Helen Kristensen 2 Bengt Are Zakariassen	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	
LO i Steinkjer og omegn (2): 1 Trond Arild Wibe 2 Marita Helen Sørli	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	
LO i Inderøy og Leksvik (2): 1 Audgunn Nilsen 2 Steinar Snerting	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	
LO i Namsos og omegn (2): 1 2			

LO i Ytre Namdal (2): 1 Jo-Amund Granheim 2	7. – 8. mars	6. - 7. mars	
LO i Trondheim og omegn (2): 1 Svein Åge Samuelsen 2 Runa Hjertø	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	x x
LO på Fosen (2): 1 Nadja-Helena Rachløw 2 Ann Berit Nervik Tomas Flønes - forfall	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	
LO i Gauldal (2): 1 Tor Westrum 2	7. – 8. mars	7. mars	
LO i Oppdal og Rennebu (2): 1 Siv Anita Rise 2 Dagrun Skorem Forbregd	7. – 8. mars 7. – 8. mars	6. – 7. mars 7. mars	
LO i Orkland og omegn (2): 1 Thomas Eggan 2 Eldar Carlson Harald Sverre Nilssen - forfall	7. – 8. mars 7. – 8. mars	7. mars 7. mars	x
LO på Røros og Holtålen (2): 1 2			
LO i Selbu og Tydal (2): 1 Rune Langseth 2 xx	7. – 8. mar	7. mars	
LO på Hitra og Frøya (2): 1 Stian Pachov 2	7. – 8. mars	6. – 7. mars	

Fylkets representanter fra LOs lokalorganisasjoner i regionrådet (3):	Deltar	Overnatting	Merknad
1 Mads Nervik	7. – 8. mars	7. mars	
2 May-Iren Arnøy - forfall			

3 Astrid Reistad	7. – 8. mars	7. mars	
------------------	--------------	---------	--

LOs regionale utvalg for familie- og likestillingspolitikk (RFLPU) (2):	Deltar	Overnatting	Merknad
1 Liv Beate Eidem	7. – 8. mars	7. mars	
2 Marte Martinussen Siril Monteiro - forfall	7. – 8. mars	7. mars	

LOs ungdomsutvalg (2):	Deltar	Overnatting	Merknad
1 Viktor Kristensen	7. – 8. mars	7. mars	
2 Guro Bjørkøy Linn Flataune - forfall Andreas Nordbotten - forfall	7. – 8. mars	7. mars	

Fylkets representanter i LOs representantskap (1):	Deltar	Overnatting	Merknad
1 Lars Olav Iversen	1	7. mars	

Inviterte	Deltar	Overnatting	Merknad
LOs forbund Fellesforbundet Gunn Anita Løvhaugen	7. – 8. mars	nei	
LOs organisasjonsavdeling Bård Nylund	7. – 8. mars	7. mars	

Stortingsrepresentanter:			
Arbeiderpartiet Kirsti Leirtrø	7. – 8. mars	7. mars	
Sosialistisk Venstreparti Lars Haltbrekken	7. – 8. mars	nei	x
Senterpartiet Rødt			

Gruppeledere i fylkestinget:			
Arbeiderpartiet Hanne Moe Bjørnbet	8. mars	nei	
Sosialistisk Venstreparti Rakel S. Trondal	7. – 8. mars	nei	
Rødt Hallgeir Opdal	7. – 8. mars	nei	
Senterpartiet/fylkesordfører Tomas Iver Hallem	7. mars	nei	
Arbeiderpartiet i Trøndelag Amund Hellesø	7. – 8. mars	nei	
AUF i Trøndelag Mathias Hallem Granaune	7. – 8. mars	nei	
Norsk Folkehjelp Mona Staven Lundereng	7. – 8. mars	nei	
AOF Norge Erlend Andresen	7. – 8. mars	6. – 7. mars	x
SpareBank1 SMN Tore Bull Hedel Gaute Maråk	7. – 8. mars 7. – 8. mars	nei nei	
Karrieresenteret Trøndelag Brit Flatås Tanja Elvrum	7. – 8. mars 7. – 8. mars	nei nei	
Yrkesfaglærerutdanningen NTNU Ingrid Goldmann Arve Leraand Camilla Thun Waaden	7. – 8. mars 7. – 8. mars 7. – 8. mars	nei nei nei	
Trøndelag Høyere Yrkesfagskole (THYF) Elin M. Kolden	7. – 8. mars	nei	
LOs Juridiske Regionkontor Midt-Norge			
Arbeiderbevegelsens Arkiv Trøndelag Erling Weydahl	7. – 8. mars	nei	dbl
Media			
LO Media Helge Birkelund	7. – 8. mars	6. – 7. mars	

LO-koordinator for Nye Veier AS Vegard Granaune	8. mars	nei	
LO-koordinator for Trøndelag fylkeskommune Øivind Høiseth	7. – 8. mars	nei	
LO-studentene Haider Slyngstad Billaud Qureshi	7. – 8. mars	nei	

Innledere	Deltar	Overnatting	Merknad
LOs ledelse Peggy Hessen Følsvik	7. mars	nei	
LOs Internasjonale avdeling Liv Tørres	8. mars	nei	
NAV Trøndelag Torbjørn Aas	7. mars	nei	
Trøndelag fylkeskommune Vegard Iversen	7. mars	nei	
EVU-tilbud Karrieresenteret Trøndelag ved Brit Flatås	7. mars	nei	
Trøndelag høyere yrkesfagskole ved Elin M. Kolden	7. mars	nei	
NTNU – inkl. yrkesfaglærerutdanningen ved Ingrid Goldmann	7. mars	nei	
Omstilling og kompetanse Fagforbundet Håvard Sivertsen	7. mars	nei	
Nidar-Orkla Kerstin Leistad	7. mars	nei	
Pål Haugaard	7. mars	nei	

8. mars Handel og Kontor Elisabeth Sundset	8. mars	nei	
Fellesforbundet Hege Espe	8. mars	7. mars	
AUF Astrid Hoem	8. mars	7. mars	
Sigrid Døvik Bjerke	8. mars	7. mars	
Kultur Tove Bøygard	7. mars	7. mars	

LOs regionkontor Trøndelag	Deltar	Overnatting	Merknad
Kristian Tangen	7. – 8. mars	7. mars	
Kristine Svendsen	7. – 8. mars	7. mars	
Tone A. Vorseth Graneggen	7. – 8. mars	7. mars	
Randi Nesseemo	7. – 8. mars	7. mars	
Martin Morken	7. – 8. mars	7. mars	x
Malin Bjørhusdal-Buan - forfall			
Hilde Grevskott	7. mars	7. mars	x
Emma Husby Ervik	7. - 8. mars	7. mars	

Standplass:

LOfavør ved Randi Nesseemo

Sparebank1 SMN ved Tore Bull Hedel

Karrieresenteret Trøndelag ved Brit Flatås

Arbeiderbevegelsens Arkiv Trøndelag ved Erling Weydahl

AOF Norge ved Erlend Andresen

Yrkesfaglærerutdanningen NTNU ved Ingrid Goldmann

Norsk Folkehjelp ved Mona Staven Lundereng

Trøndelag Høyere Yrkesfagskole ved Elin M. Kolden

Konstituering

Til sakslisten: 03/24

Sak: Konstituering

Tid og sted: 7. – 8. mars 2024, Radisson Blu Royal Garden Hotel, Trondheim

Saken er foreslått av: Regionrådet

Regionrådets innstilling:

Møteledere	Siw Mæhre, Handel og Kontor/regionrådet Sylvi Dybvik, Fellesorganisasjonen/regionrådet vara: Marie Jonsson, Fagforbundet
Sekretærer	Mads Nervik, LOs lokalorganisasjoner/regionrådet Kim Olav Johansen, EL og IT Forbundet/regionrådet
Redaksjonskomitè	Ketil Sivertsen, Fagforbundet Per Erik Moen, Fellesforbundet Jan Haugen, Industri Energi/FLT Torfinn Krogstad, LO i Stjørdal og Meråker Runa Hjertø, LO i Trondheim og omegn Marika Mantynen, LO i Levanger <i>Sekretær:</i> LOs regionkontor ved Martin Morken
Tellekorps	LOs regionkontor

Regionkonferansens vedtak:

Innkomne saker

Til sakslisten nr.: 11/24

Sak: Innkomne saker

Tid og sted: 7. – 8. mars 2024, Radisson Blu Royal Garden Hotel, Trondheim

Saken er foreslått av: Regionrådet

Det har innen fristen 6. februar 2024 innkommet 16 forslag fra ni forslagsstiller:

- LO i Stjørdal og Meråker (3)
- Fellesforbundet avd. 28 (2)
- EL og IT Forbundet Trøndelag (1)
- IE & FLT (1)
- Fagforbundet Trøndelag (2)
- Fellesorganisasjonen i Trøndelag (1)
- LO i Trondheim og omegn (2)
- LO i Levanger og LO i Inderøy og Leksvik (2)
- LO i Levanger (2)

LOs regionkonferanse er samarbeidsorgan for forbundene og LOs lokalorganisasjoner, underlagt LOs vedtekter og vedtak fattet av LOs kongress, LOs representantskap og LOs sekretariat (jfr. Retningslinjer for regionkonferanser).

LOs handlingsprogram, organisasjonsprogram og vedtekter 2022 – 2025 vedtatt på LO-kongressen må legges til grunn ved behandling av innkomne forslag som oversendes redaksjonskomiteen og vedtakene på regionkonferansen.

Forslag nr.	Tittel	Fra	Side
1	Retten til heltid	LO i Stjørdal og Meråker	19
2	E14	LO i Stjørdal og Meråker	20
3	Politisk kontroll over strømprisene	LO i Stjørdal og Meråker	21
4	Kompetansekrav til å starte bedrift med ansatte	Fellesforbundet avd. 28	23

5	Lønnstyveri gjennom obligatorisk tjenstepensjon (OTP)	Fellesforbundet avd. 28	24
6	Det er arbeidslivet som må endres, ikke pensjonsalderen!	EL og IT Forbundet Trøndelag	25
7	En pensjonsalder for de med mastergrad?	IE & FLT	26
8	Læreplass til alle!	Fagforbundet Trøndelag	28
9	Regjeringens manglende handlekraft!	Fagforbundet Trøndelag	29
10	Sykehusøkonomien i Trøndelag	Fellesorganisasjonen Trøndelag	30
11	Lønnsoppgjøret 2024	LO i Trondheim og omegn	31
12	Pensjonsreformen og AFP	LO i Trondheim og omegn	33
13	Arbeidstøy og vernetøy til ansatte i norske kommuner	LO i Levanger og LO i Inderøy og Leksvik	34
14	Bruken av bemanningsbyrå og private tjenester må ned i offentlig sektor	LO i Levanger og LO i Inderøy og Leksvik	35
15	Særaldergrensen	LO i Levanger	36
16	Stopp heving av pensjonsalderen	LO i Levanger	38

Forslag 1: fra LO i Stjørdal og Meråker

Retten til heltid

Retten til heltid er nå styrket i arbeidsmiljøloven, men det gjenstår at bedriftene følger opp og etterlever intensjonen i loven. Heltid skal nå være hovedregelen, og arbeidsgiver må dokumentere behovet for deltid. Det er bra. Allikevel er det over 1 600 deltidsstillinger innen varehandelen på finn.no i dag.

LOs regionkonferanse står sterkt i troen på at arbeidstakeres rettigheter og arbeidsforhold må respekteres i samsvar med loven om fast ansettelse 14-1B AML. Vi mener at et stabilt og trygt arbeidsmiljø er essensielt for trivsel og produktivitet, og derfor krever vi at arbeidsgivere overholder lovens intensjon og bokstav. Vi vil derfor:

1. Få en holdningsendring hos arbeidsgiver der loven blir brukt ute på arbeidsplassene.
2. Sørge for at tillitsvalgte ute på arbeidsplassene har gode nok verktøy for å ta denne kampen med arbeidsgiver.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 2: fra LO i Stjørdal og Meråker

Noe må skje med E14!

Vi ser med engstelse på situasjonen med veistandarden på E14 fra Stjørdal gjennom Meråker og helt opp til Riksgrensen. Vi må også ta med situasjonen for de myke trafikantene som er nødt til å ferdes langs eller krysse E14 for å komme seg på skole og andre gjøremål i våre to kommuner.

Det er 100-vis av trøndere som har hytter rett over riksgrensa. Svenskenes store satsning med kjøpesenter på Storlien frister handlelystne nordmenn. E14 er også en viktig transportkorridor for varetransport i midt Norden. Dette medfører meget stor trafikk både av personbiler og vogntog.

Nå blir Sverige mest sannsynlig, sammen med Finland, innen kort tid medlem av NATO. Da får en situasjon med ytterligere økning av trafikk med militære kjøretøy og transport av tungt materiell. Dagens E14 er ikke av en slik standard at den tåler den form for økning av tungtrafikk.

Statens vegvesen gjennomførte høsten 2023 en mulighetsstudie om utvikling av E14 fra Stjørdal til riksgrensen ved Storlien. I forbindelse med studien er det gjennomført registreringer av status for å påvise utfordringer og utbedringsbehov langs strekningen. Det er spesielt strekningen fra Austkil til Gudå som er mest kritisk. Den er smal, svingete og veldig rasutsatt. Det er på denne strekningen de største økonomiske ressursene må settes inn for å få en stabil og trafikksikker E14.

3 utbedringsalternativer er kostnadsberegnet:

- En total utbedring fra Halsøkrysset (E6) til riksgrensen er kostnadsberegnet til kr. 10,3 mrd kr.
- Delutbedring Austkil – Gudå kostnadsberegnet til 3,5 mrd kr.
- Trinnvis utbedring, kr. 600 mill. fordelt over 6 år.

Beregningene for helhetlig utbedring av E14 viser en trafikantnytte på over 2,7 mrd. kr og reduserte ulykkeskostnader på mer enn 600 mill. kr. Beregning av tiltakene ved middels investeringsnivå gir trafikantnytte på 578 mill. kr og reduserte ulykkeskostnader på 230 mill. kr.

Det er kun total utbedring som er alternativet. En delvis utbedring vil erfaringsmessig si at det går årtier før full utbedring er gjennomført.

Vi ber igjen om hjelp til å løfte dette vegprosjektet inn og fremst i køen av vegprosjekt i Nasjonal Transportplan. Det har vært mange nok utsettelse.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 3: fra LO i Stjørdal og Meråker

Politisk kontroll over strømprisene

Det er positivt at regjeringen har tiltak som avhjelper noe på de kraftigste utslagene av de høye strømprisene vi har opplevd siste årene. Også landbruket har fått en hjelpende hånd. Likevel er støtteordningene fremdeles utilstrekkelige.

Strømprisen skal ikke være en subsidiert omfordelingsmekanisme. Omfordeling skal skje gjennom skatter og avgifter. Når husholdninger med to faste og skattbare inntekter tvinges ut i matkøer og sosialstønad er noe fundamentalt galt!

Helt siden vi satte de mektige vassdragene i arbeid, har rimelige og stabile strømpriser vært et stort konkurransefortrinn. Og en fullstendig forutsetning for alle fremtidsrettede investeringer i Norsk fastlandsindustri.

God tilgang på rimelig kraft er spesielt viktig for den kraftintensive industrien vår, som har verdensledende grønne og framtidsretta arbeidsplasser. Disse tilfører viktige eksportinntekter og understøtter lokal verdiskapning i hele landet.

Det er stor bekymring rundt hva de økte prisene vil ha å si for industribedrifter og arbeidsplasser i tida framover. Det er ikke bare den kraftforedlende industrien som vil rammes av høye strømpriser. Øvrig industri vil også miste ett av sine viktigste konkurransefortrinn. Dette vil sette mange norske arbeidsplasser på spill. Derfor henstiller vi til våre politikere om å ta de nødvendige grep, for å få politisk kontroll over krafta vår igjen. Det er en viktig politisk oppgave å sikre at prisen vi betaler for strømmen er sosialt bærekraftig. At det settes en øvre grense for hvor mye vi skal betale samlet for strøm til vanlig forbruk.

For lag og foreninger vil dagens prisnivå bidra til både konkurser, nedleggelse, stengte idrettsanlegg og en alvorlig innskrenkning av tilbud til barn, unge og voksne.

I hele Norge er rikelig tilgang på rimelig kraft en livsviktig resurs for oss som bor her. Da kan ikke strømprisene være en vare på linje med smør og brød i butikkhyllene. Det må sees på som en fundamental del av vår felles infrastruktur med nasjonal politisk styring.

Her har distriktskommunene i all hovedsak har tatt byrdene med de store naturinngrepene.

De store svingningene på pris går hardest utover de lavtlønnede. Dette er det motsatte av en god, omfordelende politikk. Dagens prisnivå forsterker de sosiale forskjellene, skaper usikkerhet for alle og spesielt for de med lav inntekt. Vi må ha forutsigbarhet på at vi kan ha varme i husene våre, uten at vi må ta opp forbrukslån for å dekke regningene på strøm. De offentlig eide kraftselskapene skal ikke fungere som skatteoppkreverens forlengede arm.

Ifølge Statnett vil hele kraftoverskuddet i Norge være borte innen fem år. Derfor haster det med å sette i gang oppgraderinger av eksisterende vannkraftverk, og energieffektivisering som kan sikre nok kraft i landet. NVE må få fortgang på behandlingen av konsesjonssaker der behandlingstiden er på flere år, selv på lite kontroversielle saker.

Private aktører kan fritt operere i kraftmarkedet uten å eie et 3kW bensinaggregat til produksjonsmaskineri, ei 25 meters skjøtesnelle i distribusjons nett som skal driftes og vedlikeholdes.

Dette kan ikke få fortsette da det er direkte verdiforøgende for hele fellesskapet, privathusholdningene og næringslivet i vinterlandet Norge! I framtiden skal det ikke være mulig å drive spekulativ handel i kraftmarkedet med frislippet som har blitt muliggjort med energiloven og energimarkedspakkene fra Brussel. Tysklands energipolitiske selvmord, en feilslått Energiwende ved å legge ned atomkraftverkene, skal ikke stå for norske skattebetaleres regning.

På kort sikt må vi ha bedre støtteordninger for både privathusholdninger og næringslivet.

På lang sikt må det rammer slik at norske innbyggere og næringsliv, sikres gode forutsetninger og kraftpriser på et forsvarlig nivå.

LO Meråker og Stjørdal krever derfor:

- Det skal sikres forutsigbare og langsiktige kraftpriser for både privatpersoner, næringsliv og industri i kongeriket Norge.
- Det offentlige eierskapet til kraftproduksjonen i Norge skal fortsatt sikres for fremtidige generasjoner i all overskuelig fremtid.
- Det gis trygghet for at staten stiller opp med kompenserende tiltak mot høye strømpriser.
- Innføres full stans i krafteksporten ved lav fyllingsgrad i vannmagasinene for å sikre bærekraftig tilgang på strøm.
- Eksportkablene må kun benyttes til eksport av kraftoverskudd innenlands. Disse eksportkablene er prisdrivende i kraftmarkedet.
- Elektrifiseringen av Norsk sokkel må stoppes, da det har minimal effekt på klimagassutslippene, og er direkte verdiforøgende med tanke på investeringskostnadene.
- Staten må snarest mulig se på utbyggingen av ren, stabil og regulerbar atomkraft via Statkraft, på Norsk jord for å sikre kraft til fremtidige generasjoner.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 4: fra Fellesforbundet avd. 28

Kompetansekrav til å starte bedrift med ansatte

Hvilke plikter har du som arbeidsgiver? Som arbeidsgiver har man mange forpliktelser overfor sine ansatte. De viktigste pliktene i forholdet til arbeidstaker er omtalt i arbeidsmiljøloven, folketrygdloven, lov om obligatorisk tjenstepensjon (OTP-loven) og ferieloven. Vi opplever i større grad mangel på kunnskap i det å være arbeidsgiver som skaper mye unødvendig uro blant ansatte. Mye skyldes uvitenhet og kunnskapsmangel på lov og avtaleverk.

Bedre kompetanse vil i mange tilfeller gi et bedre arbeidsmiljø og arbeidshverdag for arbeidstagerne. Derfor bør det være obligatorisk for nye næringsdrivende å gjennomføre kurs som f.eks. skatteetaten avholder. Dette kurset må man kunne bestå for å drive et firma med ansatte. Dette kan gjøres før eller innen 3 måneder etter at virksomheten er opprettet. Som resultat av å innføre en slik ordning så kan dette medføre en reduksjon i bruken av statens lønnsgarantifond.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 5: fra Fellesforbundet avd. 28

Lønnstyveri gjennom obligatorisk tjenestepensjon (OTP)

Lønnstyveri gjennom obligatorisk tjenestepensjon (OTP) er dessverre noe skjer i vårt arbeidsliv i Norge. Fagbevegelsen og Byggebransjens uropatrolje har de senere år avdekket en rekke eksempler hvor arbeidsgiver har unnlatt å betale inn tjenestepensjon for sine ansatte. For å gjøre grep mot denne uretten som i all hovedsak rammer fremmedspråklige, utenlandske arbeidere så må smutthullene i regelverket rundt OTP tettes.

I kjølvannet av at tilsyn med OTP i 2021 ble overført fra Finanstilsynet til Skatteetaten så ser man nå flere bedrifter som følger loven på det området. Men Skatteetatens mandat er ikke tilstrekkelig for å få bukt med de verste aktørene som jukser med tjenestepensjon. Skatteetaten fører kun tilsyn med om arbeidsgiver som er pliktig til å opprette en pensjonsordning for sine ansatte, har gjort dette. Om arbeidsgiver har meldt inn alle sine ansatte som har rett på sparing av pensjon er altså ikke en del av tilsynets mandat.

For at alle arbeidere med krav på OTP får avsatt riktig beløp fra riktig dato så må OTP-avtalene knyttes opp mot AA-registeret. Med dagens lovhjemmel kontrollerer Skatteetaten kun om avtalen er opprettet, og ikke om det faktisk betales inn.

Arbeidsgivere har i dag muligheten til å frivillig avtale en automatisert kobling mellom AA-registeret og pensjonsleverandør. Dessverre biter ikke frivillige ordninger på useriøse og kriminelle aktører.

Derfor må det komme en lovendring som sier at alle bedrifter må benytte a-meldingen som grunnlag for registrering av pensjonsdata, og med det sikre at arbeidstakere får sin rettmessige pensjonssparing.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 6: fra EL og IT Forbundet Trøndelag

Det er arbeidslivet som må endres, ikke pensjonsalderen!

LO Trøndelags regionkonferanse avviser regjeringens forslag om heving av pensjonsalderen. Dette er et usosialt forslag og løser ikke problemene pensjonsreformen har skapt!

Forslaget om å heve pensjonsalderen legger til grunn at det store flertallet står i jobb til oppnådd pensjonsalder på 67 år. Dette er ikke tilfelle. Det er mange ulike måter å telle og måle avgang fra arbeidsliv til pensjon, og det som er felles for alle er at den gjennomsnittlige avgangen ligger godt under 67 år i dag. Dette er til tross for den klare økonomiske straffen som ligger i å gå av «for tidlig».

Regjeringen ved Brenna framstiller det som om det nå skal bli en gradvis økning som er så liten at vi knapt merker det. Hun sier ingenting om alle dem som står i jobb med kroniske helseplager, men som ikke har tjent opp nok pensjon til å kunne «velge å gå av» før 67 år. Ved fylte 67 år er 60% av menn og mer enn 75% av kvinner helt ute av arbeidslivet, av dem som er igjen er mange på deltid. Det er disse som rammes hardest. Med en økning i pensjonsalderen vil denne gruppa bli stadig større, og mange vil tvinges inn i uførhet.

At levealderen øker betyr ikke at antall år med god helse øker like mye. Og både levealder og helse er skjevt fordelt. Advokaten lever lenger enn kantinekokken og ingeniøren lever lenger enn helsefagarbeideren, og vi vet utmerket godt hvem som tjener mest. Å heve pensjonsalderen betyr å frarøve mange grupper muligheten til å få noen gode år som pensjonister. År hvor helsa fortsatt holder, hvor man kan puste litt lettere og bruke tid med barnebarn. Mange vil bokstavelig talt tvinges til å jobbe helsa av seg.

LO Trøndelags regionkonferanse mener pensjonsalderen må beholdes der den er i dag, det er arbeidslivet vi må endre på. – Vi trenger ikke mer økonomisk straff for dem som allerede ofrer helsa i arbeidslivet, vi trenger strenge tiltak rettet mot arbeidsgiverne, sånn at folk har helse til å stå i jobb til pensjonsalder. For de som ikke har helse til å jobbe frem til 67 år må det sikres pensjonsopptjening for uføre og det må etableres trygge og forutsigbare tidligpensjonsordninger.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen. Forslag 6, 7, 12, 16 sees i sammenheng.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 7: fra IE & FLT

En pensjonsalder for de med mastergrad?

At det for flere er fullt mulig å jobbe enn dagens pensjonsalder, er det ingen tvil om. Det er mange i dag som frivillig jobber lenger enn de må. På samme måte er det heller ingen tvil om at det for mange er umulig å kunne stå i yrket sitt lenger enn det pensjonsalderen krever i dag, da det allerede med dagens ordning er en betydelig andel som ikke er står løpet ut uten å ende arbeidslivet som ufør.

Vi må ta innover oss og anerkjenne at det er en vesentlig forskjell på å gå inn i et fysisk krevende yrke som 18-åring og et akademisk yrke som 25 åring.

Det regjeringen nå foreslår er en pensjonsløsning som ikke hensyntar antall år i arbeidslivet, men som favoriserer de som har lang utdanning og som derfor kommer sent inn i arbeidslivet. Med andre ord skaper forslaget økonomiske tapere av blant annet fagarbeidere, de vi trenger langt flere av i framtida. Det er både problematisk og feil retning å gå. Vi styrer mot en pensjon *for* folk med mastergrad, laget *av* folk med mastergrad.

Videre må man også forstå at arbeidshverdagen i praktiske yrker er sammensatt. På den ene siden handler det om at arbeidshverdagen er fysisk krevende. Arbeid over skulderhøyde, hode bøyd framover, stående arbeid, arbeid på huk eller knær og ubekvemme og tunge løft, er klassiske realiteter. Samtidig er mange arbeidere også utsatt for ting som forurensninger i arbeidsatmosfæren, vibrasjoner, støy, kjemikalier og skift- og nattarbeid. Summen av alt dette utgjør en arbeidshverdag som er krevende, som ikke blir lettere med årene og som gjør at mange av disse menneskene også dør tidligere. Dette gjør debatten om økt pensjonsalder vanskelig. De fleste ønsker å stå i jobb så lenge de kan, men for mange av oss setter helsa en stopper for det. Konsekvensen av å kun se på en generell økning i levealder når pensjon diskuteres og pensjonsalderen foreslås økt, er at man uunngåelig også får en økning av uføre blant de med fysisk krevende yrker, rett og slett fordi det for mange ikke er mulig å stå i yrket enda lengre enn hva som allerede kreves. Det vil samfunnet tape på, men mest av alt er det arbeideren som blir sittende igjen som den største taperen.

Man må også ta hensyn til at seniorpolitikk i dagens arbeidsliv allerede er vanskelig. Mange eldre arbeidstakere, spesielt i yrker med kort utdanning, opplever press på å gå av med pensjon så tidlig som mulig. Det er ingenting som tilsier at en økt pensjonsalder vil gjøre denne problemstillingen bedre.

Derfor vil en forutsetning for en eventuelt økt pensjonsalder være at man først får på plass en god sliterordning, eventuelt ser på løsninger med særaldersgrenser. Det vil være en politikk som skaper et trygt og forutsigbart arbeidsliv i framtida, for de som trenger det mest. En ordning som vil sørge for at man ikke må jobbe seg i stykker for å kunne ha en verdig pensjon å leve av.

Rekkefølgen i pensjonsspørsmålene er avgjørende for at arbeidsfolk i praktiske yrker skal kunne ha tillit til Arbeiderpartiet i årene framover. Derfor må en sliterordning med brei forankring i fagbevegelsen på plass, *før* en eventuell økning av pensjonsalderen bli en realitet.

LOs regionkonferanse i Trøndelag krever at Arbeiderpartiet fører en pensjonspolitik som er god for de med mastergrad, men enda bedre for de uten, rett og slett fordi det er de som trenger det mest.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen. Forslag 6, 7, 12, 16 sees i sammenheng.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 8: fra Fagforbundet Trøndelag

Læreplass til alle!

I 2023 var det flere søkere til videregående skole som hadde yrkesfag som førstevalg. Dette er positivt! Likevel er det rundt 6000 elever som står uten læreplass samme år. Ergo de får ikke fullført utdanningen sin. Det ville ikke blitt akseptert i at elevene på studiespesialisering ikke fikk fortsette i VG3 etter å ha fullført to år. Det kan vi ikke akseptere for yrkesfagelevne heller!

Vi vet også at det er for mange som opplever å bli diskriminert når de søker læreplass, og at det er vanskelig for elever uten nettverk. Å ikke få læreplass er alvorlig for eleven det gjelder, men det er også alvorlig for Norge. Det blir ikke noe grønt skifte uten flere fagarbeidere. Da har vi ikke råd til å la yrkesfagelevnes verdifulle kompetanse gå tapt.

Det finnes praktiske utfordringer med en generell lovfesting, men skal vi sikre den arbeidskrafta vi trenger i fremtiden, må arbeidsgivere holdes ansvarlige. Offentlige virksomheter kjøper varer og tjenester for store summer hvert år, og må bruke innkjøpsmakten sin til å påvirke private virksomheter. Private som gjør en jobb for det offentlige skal ha lærlinger, og det må følges opp i en større grad enn i dag.

Å sikre alle læreplass kommer til å kreve forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunen og næringslivet. Da trenger vi politikere som forstår hvor viktig yrkesfag er, og som er villige til å prioritere yrkesfagelevne.

Vi trenger en lovfesting av læreplass slik at alle yrkesfagelevne som ønsker får fullført utdanningen sin med et fag-/svennebrev, og at lærlingene får et trygt og godt læringsmiljø i bedriften.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 9: fra Fagforbundet Trøndelag

Regjeringens manglende handlekraft!

LO i Trøndelag er bekymret for utviklingen i varebilbransjen. Den bærer preg av lovløshet, en bransje som i dag er fullstendig uten regler. Dette fremmer arbeidslivskriminalitet og presser ut seriøse aktører. Tross gjentatte oppfordringer til samferdselsdepartementet om handling for å stoppe lovløsheten i varebilbransjen, så skjer det lite.

Det er bra at regjeringen setter av 40 mill. kroner til ekstra kontrolltiltak, men dette er langt fra nok. I tillegg må tidligere tiltak innføres:

- Løyveordning
- HMS-kort
- Egenkapitalkrav
- Kompetansekrav og -bevis
- Arbeidstidsregler
- Kjøretidsregler
- Fartsskriver i kjøretøyene
- Styrke kontroll- og håndhevingsapparatet
- Begrense antall underleverandører
- Styrke straffereaksjonene ved regelbrudd

Fagforbundet er i lang tid blitt lovet en høring som gjelder utfordringene i bransjen, men ingenting skjer. Man kan virkelig spørre seg om samferdsministeren og regjeringen egentlig har skjønt alvoret av saken, og forstått viktigheten av en regulering.

Det er veldig skuffende at en minister i en arbeiderpartiregjering kan sitte helt stille og se på at det organiserte arbeidslivet blir fullstendig utkonkurrert som følge av en totalt uregulert bransje.

LO i Trøndelag krever at ministeren og regjeringen viser handlekraft, og sender saken ut på høring snarest, slik at det kan fattes en snarlig beslutning som regulerer bransjen og sikrer et seriøst og godt arbeidsliv.

Regionrådets innstilling: Avvises med begrunn i tidligere vedtatte uttalelser.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 10: fra Fellesorganisasjonen Trøndelag

Sykehusøkonomien i Trøndelag

LO Trøndelags regionkonferanse er dypt bekymret for den økonomiske situasjonen ved sykehusene i Trøndelag. Store økonomiske underskudd truer helsetilbudet for innbyggerne i Trøndelag og de ansattes arbeidsvilkår.

Innføringen av nytt journalsystem ved St. Olavs hospital har forsterket en allerede stram sykehusøkonomi. Den utfordrende prosessen med å sette systemet i drift har påvirket kapasiteten ved sykehuset, inntektsgenerering og belastningen på de ansatte har økt. For å justere for reduserte rammer og økte driftskostnader, må det nå gjøres innsparinger. Reduksjon av årsverk og andre besparelser kan gå ut over sykehusstilbudet i hele Trøndelag fylke. Videre vil kostnadsreduksjoner for å balansere budsjettet belaste allerede slitne ansatte ytterligere.

Situasjonen er kritisk og krever øyeblikkelig oppmerksomhet. Regionkonferansen understreker viktigheten av tilstrekkelig finansiering for å unngå kutt som svekker pasienttilbudet og forverrer ansattes arbeidsforhold. Vi forventer at Helse- og omsorgsdepartementet sikrer nødvendige midler til drift for å opprettholde helsetjenester som er av god kvalitet og tilgjengelige for alle i Trøndelag. For å bevare et rettferdig helsevesen, er det avgjørende å forhindre et todelt helsesystem hvor økonomiske ressurser bestemmer tilgangen til helsetjenester.

LO Trøndelag står opp for et rettferdig og tilgjengelig helsevesen, der interesser til både pasienter og ansatte blir ivaretatt. Vi trenger gode sykehustjenester i Trøndelag!

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 11: fra LO i Trondheim og omegn

Lønnsoppgjøret 2024

De siste tariffoppgjørene har Teknisk Beregningsutvalg (TBU) bommet på inflasjon som har bidratt til tap i reallønna. Fagbevegelsens hovedoppgave er å sikre medlemmenes lønn. Den økonomiske utviklingen er ingen naturlov. Vi må ikke la oss lure av de som forteller oss at vi ikke kan gjøre noe. Men for å bryte rekken av år uten reallønnsvekst må vi gjøre endringer i måten vi forhandler på. Dette kan være krav om å hente inn igjen tapt reallønn fra året før, reforhandlingsklausuler eller automatiske lønnsøkninger dersom prisstigningen viser seg å være høyere enn forutsatt.

Vi må ha et lønnsoppgjør som sørger for omfordeling fra kapital til arbeid. Det har knapt vært reallønnsvekst siden 2015, mens formuen til de 400 rikeste i Norge har økt 300%. Et viktig krav til årets lønnsoppgjør er at vi får reallønnsvekst som minsker klasseskillene. Dette krever mobilisering av hele fagbevegelsen.

For å oppnå resultater må vi ha reell streikerett ved lønnsoppgjørene. Skulle lønnsforhandlingene bli utsatt for tvungen lønnsnemnd oppfordres forbundene til å organisere fanemarkeringer og politiske streiker frem til loven er vedtatt i Stortinget.

Ved å bruke streikekraften vår er vi i full stand til å endre samfunnsutviklingen, og vi er ikke redd for å bruke den hvis vi må. De med sterkest streikekraft må fungere som en brøytebil for dem som risikerer langvarig konflikt eller tvungen lønnsnemnd når de står aleine.

For å få ned forskjellene er det avgjørende at vi krever kronetillegg framfor prosenttillegg i lønnsoppgjørene. Samtidig er det viktig å løfte alle lavlønte med en mer treffsikker lavlønnsmodell enn den som er brukt i alle oppgjør siden 2005. Regionkonferansen Trøndelag krever at det blir gitt individuelt lavlønnsstillegg til alle som har en lønn under 90 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

Gjennom kollektive nasjonale tariffavtaler der vi primært bruker sentrale forhandlinger som strategi skal vi få ned lønnsforskjellene. Samtidig vil vi bruke lokale forhandlinger som en metode for å omfordele bedriftenes overskudd til de som har skapt verdiene.

Det finnes også andre måter å ta ut overskuddet fra produksjonen, f.eks. i form av arbeidstidsreduksjoner. Kortere arbeidstid vil føre til bedre helse og livskvalitet for arbeidsfolk og sikre at flere kan jobbe heltid. Det vil også bidra til utjevning av arbeidsvilkår mellom de som kan ha hjemmekontor og de som må ut på et arbeidssted hver dag, samt dempe en forbruksbasert livsstil. Regionkonferansen Trøndelag oppfordrer til å prioritere krav i kommende tariffoppgjør om gradvis innføring av 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon ved å kreve en halv time kortere normalarbeidsdag i hvert av tariffoppgjørene framover. For at avstanden mellom lovbestemt og tariffbestemt arbeidstid ikke skal bli for stor, må Arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser endres tilbake til loven fra 2015. Adgangen til å avtale gjennomsnittsberegning av arbeidstid må forbeholdes tillitsvalgte med landsomfattende tariffavtaler.

Tariffsituasjonen i staten med to konkurrerende tariffsystemer kan ikke fortsette. Fagforeningene i staten står i dag i en kamp om hvordan lønna skal fastsettes, og for å beholde streikeretten i tariffoppgjørene. Tariffpolitikken utfordres av fagforbund som vil ha lokale lønnsforhandlinger uten streikerett, noe som fører til ei individuell avlønning basert på den enkelte ansattes såkalte markedsposisjon. Ansatte i staten må sikres like lønns- og arbeidsvilkår gjennom likelydende tariffavtaler som har et lønssystem med kollektive elementer, herunder lønnstrinn og sentrale tillegg som sikrer alle, i stedet for økt konkurranse og individualisering.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 12: fra LO i Trondheim og omegn

Pensjonsreformen og AFP

Etter at pensjonsreformen ble innført fra 2011 har pensjonssystemet fått en radikal omlegging fra å være en kollektiv og solidarisk ordning til å bli mer individualisert. Omleggingen går hardest utover de som starter tidlig i arbeidslivet, har fysisk og psykisk belastende jobber eller har lav lønn. Nå foreslår regjeringen å nekte folk tidlig avgang og tvinger mange til å avslutte yrkeskarrieren som ufør.

Regionkonferansen Trøndelag krever at hele pensjonsreformen reforhandles og at de gamle solidariske og omfordelende prinsippene gjeninnføres. Økningen i pensjonsalder må avvises, spesielt må 62 årsgrense bestå. Garantipensjon må minst opp på samme nivå som minstepensjon, uten at det går på bekostning av når folk har mulighet til å gå av med pensjon. Uføre må skjermes fram til normert pensjonsalder.

I det samordnede oppgjøret i privat sektor i 2018 ble partene enige om at dagens AFP-ordning skulle forbedres. LO og NHO legger opp til at flere skal få et lavere nivå med AFP, fordi færre vil klare å opparbeide seg rett på full AFP. I forslaget til reformert AFP vil uføre fortsatt stå på utsiden og ikke være en del i ordningen. Reformert AFP må stoppes og hullene i dagens AFP-ordning tettes.

Levealdersjusteringa, både i Folketrygden og pensjonene, medfører at kommende generasjoner vil måtte stå lenger i jobb. Dette er usolidarisk. Det er mange som har arbeidskrevende, fysisk og psykisk belastende jobber, og flere av disse vil måtte avslutte arbeidslivet som uføre. Dagens offentlige pensjonsordninger må sikres ved samordning av privat og offentlig pensjon. Når det gjelder AFP, må den beste ordninga videreføres. Aldersgrensa for tidligpensjon på 62 år videreføres.

Likelønn handler ikke bare om lønn, men også om pensjon. Vi må fjerne arbeidskjøpers rett til å diktere hvilke tillegg som tas med i beregningen av OTP innskuddet. Bruttolønnen skal legges til grunn for beregningen av OTP, for å sikre at pensjon ikke blir et verktøy for diskriminering og ulik lønn.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen. Forslag 6, 7, 12, 15, 16 sees i sammenheng.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 13: fra LO i Levanger og LO i Inderøy og Leksvik

Arbeidstøy og vernetøy til ansatte i norske kommuner

I alt for mange år, har det vært skjevfordeling og grov forskjells behandling mot det som ofte betegnes som kvinnedominerte yrkene.

Er man ansatt ved teknisk etat i kommunen, mann eller kvinne. Får man arbeidstøy og vernetøy, klær og sko for all slags vær. Er man ansatt ved omsorg eller oppvekst, er det til stadighet evig kamp, om å få arbeidstøy og vernetøy. Med store forskjeller mellom kommuner, og med forskjellig forståelse for hva som er arbeidstøy og vernetøy. Eksempelvis SKO.

Nå er det på tide at LO legger føringen for å sikre alle våre arbeidere en anstendig og et mer likestilt arbeidsliv på tvers av sektorer.

Sko skal på lik linje som andre plagg også betegnes som vernetøy, for ansatte i kvinnedominerte yrker, hvor de ferdes på vinter, vår og høst, hvor det er våt, fare for smitte, fare for slitasje på kne, hofte og rygg.

Regionrådets innstilling: Vedtas.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 14: fra LO i Levanger og LO i Inderøy og Leksvik

Bruken av bemanningsbyrå og private tjenester må ned i offentlig sektor

1. april 2023 ble innleieregelverket strammet inn, men fortsatt leies det inn arbeidere over en lavsko i flere av våre kommuner i Trøndelag. Noe er berettiget, men kan fortsatt ikke forstå mengden innleie som enkelte kommuner benytter seg av er noe sunt og bevarende for de som ønsker å etablere seg og jobbe på langsikt.

Ved enkelte kommune fører dette til ny utdannende og ansatte i deltid skyves til side, som fører til en kostbar konsekvens, hvor turnover blant helsepersonell akselerer og et tap av kostbar kompetanse for våre kommuner og innbyggere. Som må ta til takke med kontinuerlig utrygg svingdør pleie, av 30-60 nye personell som kommer innom dem hver uke.

Ha det klart, de innleide innehar kompetanse, men det handler om kontinuitet, tillit og troverdighet til våre innbyggere, som dessverre opplever å må forholde seg til ukjente fjes, og en usikkerhet til tjenestene.

LO må sette krav til Regjeringen sånn at de øker tempoet med å stenge igjen bruken av private helse og sosialtjenester, samt i oppvekstsektoren. Og stopp opprettelsen av private utenlandske investorer som river ned velferdstjenestene samtidig som de tjener milliarder. Dette koster Kommunene, fylkene og Norge milliarder vært år, som ikke går tilbake til vårt velferdssystem, men i stedet til kapitalister i utland.

Regionrådets innstilling: Vedtas med «språkvask».

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 15: fra LO i Levanger

Særaldersgrensen

«Grunnlaget for særaldersgrensen gjelder arbeidsplasser som har stor fysisk eller psykisk belastning, eller stiller spesielle krav til fysiske eller psykiske egenskaper.» (Statens pensjonskasse.no)

Særaldersgrensen er først og fremst til for å ivareta innbyggerne og samfunnet, eller mer korrekt fremstilling, vil være å si det er et vern for innbyggerne. Mange tenker på dette med særaldersgrensen er til for å sikre og ivareta den enkelte ansatte en verdig alderdom etter langfartstid i yrkeslivet.

Hvor mange i aldersgruppen fortsetter å stå i arbeidslivet utover den satte aldersgrensen. Ja det er mange som er friske og i veldig god forfatning, men dessverre har man og den andre siden. Hvor arbeidsfolk er slitne, arbeidere som er preget av hendelser, arbeidsfolk som sliter med mange år hvor en kropp og sitt sinn som har blitt utfordrete kroppslig og har fylt opp «beget» med et langt liv av opplevelser. Og for dem vil særaldersgrensen være en nødvendighet.

Mange av yrkene har en del forutsetning for å lykkes som yrkesutøver på vegne av seg selv og sine kolleger, men det aller viktigste er utøvelsen på vegne for innbyggerne. Dessverre er det slik at kroppen har en naturlig endringsprosess hvor mange av de forutsetningene som kreves i flere av særaldersgrense yrkene, svekkes over tid. Slik som reaksjonsevne, godt syn, god hørsel, samt psykisk skikkethet og en god fysikk. Særaldersgrensen er til for å beskytte samfunnet, og sikre ansatte mot seg selv. Med endringer av særaldersgrensen og tap av plikten til å fratre, og i verstefall endringer av de økonomiske forutsetningene.

Så setter man arbeidsfolk i en skvis. Hvor arbeidsfolk som skulle gått av etter særalder, og med god grunn til dette. Blir nødt til å stå i jobben utover det som man selv bør gjøre og det som forventes fra innbyggere og arbeidsgivere man skal kunne utføre. Ansatte som presses til det ytterste, vil utgjøre en risiko for arbeidsuhell og situasjoner som kan sette innbyggerne for økte hendelser, og det vil være naturlig å mistenke risiko for økt sykefravær og uførhet. Ikke alle kan omorganiseres eller flyttes på, det fungerer ikke slik i den praktiske virkelige verden.

Særaldersgrensen vil da fungere som et direkte vern til det beste for innbyggerne, samfunnet og den enkelte arbeidstaker.

Det at flere skal være i arbeid, er greit, men å mene at alle skal stå i sin jobb til over 70 år, som enkelte politikere og ledere som har fjernet seg fra grasroten mener. Er en ansvarsfraskrivelse fra mennesker som ser kun økonomi og sitt eget beste fremfor hva som er til det beste for samfunnet.

Stans betydelig endring av særaldersgrensen.

Regionrådets innstilling: Tilsvarende uttalelsene ble vedtatt ved sist regionkonferanse 01.11.23, og anses derfor ivaretatt.

Regionkonferansens vedtak:

Forslag 16: fra LO i Levanger

Stopp heving av pensjonsalderen

LO må være med på å ta ansvar for våre innbyggere, for arbeidere hvor pensjonsreformen ikke hjelper. Det hjelper ikke dem som må gi seg tidlig i arbeidslivet og får en pensjon som de ikke kan leve av. Det hjelper ikke dem som er lavtlønte og har for lav opptjening til å i det hele tatt å få lov til å gå av før 67 år.

Pensjonsreformen som nå ønsker å levealder justere opp, som LO oppleves å være med på. Går for en usosial løsning, vi som organisasjon som fronter arbeiderbevegelsen og står for felleskapet, kan ikke beveg oss mot en kapitalistisk usosial løsning. Hvor man velger å gå rett til en teknisk teoretisk løsning, som ikke er med på å endre arbeidslivet, men skyver heller bevisst et «problem» fra tilværelsen pensjonist og verdighet, til å bli «ufør» og tape verdigheten i verste fall. Før man kommer til aldersendring, må man sikre gode faktiske løsninger, før man går til å faktisk heve pensjonsalderen.

LO har et ansvar med å sikre våre medlemmer, gode arbeidsvilkår gjennom forsterket arbeidsmiljøvern, sikre helhetlig arbeidsbekledning for alle i arbeidslivet, sikre bedre ivaretagelse av våre tyngre arbeidsgrupper, hvor det ikke vil være mulig å nå opp til den nye forventede pensjonsalder. Det må sikres gode omstillings ordninger for aldrende arbeidere, slik at de faktisk kan stå i arbeid.

Levealdersjusteringen er en usosial reform som favoriserer yrkesgrupper med høy utdanning, som har lange arbeidskarrierer og et yrkesliv som gjør det mulig å stå i jobb også i høy alder, og straffer tradisjonelle arbeideryrker der arbeidstakerne ofte har startet i jobb i ung alder, men har et yrkesliv som gjør at de må gå av med pensjon når de er noe yngre. De som er nødt til å gå tidlig ut av arbeidslivet må få en pensjon som gjør dette mulig. Mange kan ikke stå i jobb til de blir så gamle at de har kompensert for levealdersjusteringen.

LO sammen med venstresiden av politikken må ta ansvar for å sikre ivaretagelse av alle arbeidere, og særlig de som faller i fra ved den nye ordningen. Arbeidere som vil bli tvunget til å presses langt over hva deres grense tåler, mange av våre innbyggere vil måtte presses mot en uførhet og uføretrygd.

At levealderen øker betyr ikke at antall år med god helse øker like mye. Og både levealder og helse er skjevt fordelt. Advokaten lever lenger enn kantinekokken og ingeniøren lever lenger enn helsefagarbeideren, og vi vet utmerket godt hvem som tjener mest. Å heve pensjonsalderen betyr å frarøve mange grupper muligheten til å få noen gode år som pensjonister. År hvor helsa fortsatt holder, hvor man kan puste litt lettere og bruke tid med barnebarn. Mange vil bokstavelig talt tvinges til å jobbe helsa av seg.

Arbeidslivet sliter ut altfor mange og de som trenger å gå av tidlig har ikke et godt nok sikkerhetsnett.

LO og venstresiden av politikken kan ikke skyve innbyggerne vekk i fra seg, med å trekke mot en bevist usosial politikk. LO sammen med venstresiden i politikken skal arbeide for at flere skal kunne stå lengre i arbeid, gjennom å tilrettelegge med gode hms tiltak og ha en sosial forståelse for enkelt arbeidstjenester er tyngre og har behov for å gå av før de drives ut i uførhet.

Så må det arbeides for å ha en god tjenstepensjonsordning som sikrer våre arbeidere som ikke kan stå i arbeid grunnet sin helse. LO må derfor jobbe for pensjonene ikke skal avkortes for dem som går av når de er mellom 62 og 67 år. LO skal jobbe for at det innføres et tillegg som sikrer dem som må gå av tidlig.

Det er lov å gjøre endringer på en reform, og nå er tiden inne.

Regionrådets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen. Forslag 6, 7, 12, 16 sees i sammenheng.

Regionkonferansens vedtak:

Landsorganisasjonen i Norge
www.lo.no